

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ

**«БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫН
ЖАҢҒЫРТУ: АККРЕДИТАЦИЯ ЖӘНЕ
КАДРЛАР ДАЙЫНДАУ САПАСЫНЫҢ КЕПІЛІ»
46-ғылыми-әдістемелік конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ**

14-15 қаңтар 2016 жыл

3-кітап

**МАТЕРИАЛЫ
46-й научно-методической конференции
«МОДЕРНИЗАЦИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ
ПРОГРАММ: АККРЕДИТАЦИЯ И ГАРАНТИЯ
КАЧЕСТВА ПОДГОТОВКИ КАДРОВ»**

14-15 января 2016 года

Книга 3

Алматы 2016

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ

«БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫН ЖАҢҒЫРТУ:
АККРЕДИТАЦИЯ ЖӘНЕ КАДРЛАР
ДАЙЫНДАУ САПАСЫНЫҢ КЕПІЛІ»

46-ғылыми-әдістемелік конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ

2016 жылдың 14-15 қаңтары

3-кітап

МАТЕРИАЛЫ
46-й научно-методической конференции

«МОДЕРНИЗАЦИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ПРОГРАММ:
АККРЕДИТАЦИЯ И ГАРАНТИЯ КАЧЕСТВА
ПОДГОТОВКИ КАДРОВ»

14-15 января 2016 года

Книга 3

Алматы
«Қазақ университеті»
2016

Бір рет тамақтанғанда жұмсалатын қаражат» сияқты бірнеше графа-таблицааларды түсіндіріп, оқу материалдарымен жұмыс жүргізеді. Статистикалық мағлұматтардан Жапония туралы түсінік бергеннен кейін, бірнеше топқа бөліп, жапондық студенттерден осы тақырыпқа байланысты қандай сұрақтарды қоюға болатындығы жайлы пікірталас жүргіздіртеді. Өрбір топ-таң кезінде 3 сұрақ дайындап, оны оқытушы тексеріп, Жапонияның студенттеріне жібе-руіне көмектеседі. Студенттер келген жауаптарды топпен жинақтап, сабақ үстінде баяндама жасайды.

Жобаға екі жақтың студенттері де өте қызығушылықпен қатысты, 6 аптада студент-тердің білім деңгейі жақсарып, өз бетінше іздене алу, жапон тіліндегі мағлұматтарды жинай алатын болды.

Қазақстанда «адамзат ресурсы» ретінде жапондықтарды қолдану мүмкіншілігі шектелуі болғандықтан, Тайландта жүзеге асырған осы интерактивтік оқыту әдістемесін ұсынғым келеді. Үстіміздегі жылдың желтоқсан айында ҚазНУ-мен Жапонияның Цукуба Универси-тетінің ұйымдастыруымен студенттер конференциясы өткізілінеді. Қыркүйек айынан бастап, конференцияға ұсынылатын ортақ тақырыптар туралы электрондық хат арқылы екі жақтың студенттерінің арасында пікірталас жүргізіліп жатыр. Осы желтоқсандағы конференцияда электрондық хат арқылы жүргізілген екі елдің пікірлері жинақталып, бірнеше баяндамалар дайын болуы және пікірталас кезінде өз ойларын жеткізе алатындай дайындықтары болуы керек. Бұл әдістеме шығыстану факультетіндегі алғашқы тәжірибе болғандықтан, конферен-цияның табысты өтуіне оқытушылар да, студенттер де белсені атсалысуда.

Бөрібаев Б.

ҮЗДІКСІЗ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ– ЖАҢА ҚОҒАМ НЕГІЗІН ЖАСАУ

Қазіргі кезде үздіксіз білім алу барлық елдерде өте өзекті іске айналып отыр. Үздіксіз білім алу ісінің маңызы жайлы ел басшымыздың өзі ҚР білім жүйелері ХХІ ғасырдың нақты талаптарына сай болып, жан-жақты білім алу ісі азаматтық қоғамымыздың, оның өлеуметтік бірлігінің басты саяси бағыты болуы тиіс деп жаңа бағдарлама қабылдаған болатын. Қазіргі кезде Қазақстан мұнай шығаратын және ақпараттық жүйелерді осы салада кеңінен қолданатын мемлекеттер қатарына қосылып келеді, енді қазіргі өндіріс талаптарына сай мамандар даярлауды ары қарай жетілдіру қажет. Сондықтан республикалық білім жүйесінде де білікті мамандар даярлауда үздіксіз білім беру ісін жүзеге асыру жұмыстары атқарылып отыр, бірақ осы уақытқа дейін бұл мәселеде ойдағыдай нақты өрекеттер мен бағдарламалар заман талабына сәйкес жүзеге асырылмай келеді деуге болады.

Осыған орай өндіріс пен білім беру салаларында мамандар дайындаудағы үздіксіз білім беру ісін жетілдіріп оны жүзеге асыру үшін мынадай істерді атқару қажет:

1. үздіксіз білім беру ісінің теориялық деңгейін бағалау;
2. үздіксіз білім беру ісін ұйымдастырып, оны кәсіби білім жүйесімен байланыстыру;
3. мамандар даярлауда үздіксіз білім беру ісінің ерекшеліктерін анықтау.

Қазіргі кездегі педагогика мен психология саласындағы ағылшын ғалымы Брайан Саймонның айтуынша, ХІХ ғасырдың өзінде-ақ мектептер техникалық кеңестермен бірлесе отырып, ең жас мектеп оқушылардан бастап, университетке дейін келесі білім алу кезеңі оның алдығысымен тығыз байланыста болатын үздіксіз білім жүйесін жасауға тырысқан.

Ресейдегі үздіксіз білім беру концепциясын жасау ісі Мәскеудегі 1989 ж. өткізілген "Үз-діксіз білім берудің психологиялық-педагогикалық проблемалары" атты симпозиумнан бастау алады. Бұл концепцияның айқындалған түрі бұрынғы КСРО-ның білім комитеті жариялаған құжатта келтірілген. Онда үздіксіз білім толықтығы жағынан – барлығын қамтиды, ал уақыты, берілу жылдамдығы және бағыты жағынан – өркімнің өз мүмкіндігі, бағдарламасы бойынша білім алуға бағытталған жеке тұлғаға арналған деген тұжырым жасалады. Үздіксіз білім беру айналасында әр түрлі авторлардың талдаулары мен пікірлері мынадай қорытын-дылар шыға-руға мүмкіндік береді:

1. Үздіксіз білім проблемасы барлық елдерде осы заманғы ақпараттық және коммуни-кациялық технологиялардың, саяси және өлеуметтік-экономикалық өзгерістердің әсерінен

туындаған өте өзекті мәселеге айналып отыр. Бұл проблема педагогтардың және басқа да ғылымдармен айналысатын мамандарының терең талдауын қажет етеді.

2. Үздіксіз білім беруге деген екі қарама-қарсы көзқарасты атап өтуге болады: оны жоққа шығаруға тырысып, кезекті утопия деп жариялау; үздіксіз білім беру ісін әлем дамуының қазіргі кезеңдегі басты педагогикалық идеясы екенін мойындау.

Осыған орай үздіксіз білім беру болмысына деген үш басты көзқарасты ерекшеліп айтуға болады:

а) біріншісі, традициялық бұрынғы көзқарас – мұнда үздіксіз білім деп ересек адамдардың жоғары оқу орнынан ала алмаған профессиональдық кәсіби білім алуын айтады;

ә) екінші топқа қосылатындар – үздіксіз білім беру ісін педагогикалық тұрғыдан алғанда ұйымдасқан құрылымдар (біліктілікті жетілдіру курстары, семинарлар, бұқаралық ақпарат құралдары, Интернет, дистанциялық қашықтан оқыту, т.б.) арқылы өмір бойы білім алу деп санайды;

б) үшінші топта – үздіксіз білім беру мақсаты деп адамды жан-жақты жетілдіру ісін саналады, бұған адамның биологиялық, әлеуметтік және рухани мүмкіндіктерінің қоғам мәдениетін сақтау мен дамытуға керекті шарт деп септелуі де кіреді.

Қазіргі кезде ұлттық білім жүйелерінде көптеген өзгерістер болып жатыр, оқыту тәсілдері мен құралдарының бүкіл әлемдегі білім жүйесіне ортақ жалпы элементтері қалыптастырылуда. Осыған байланысты ҚР-да да үздіксіз білім жүйесін дамытудың нақты іс шаралары жасалуы керек.

Қоғамдық ортада білім мақсатының жеке түсінігінен оны кең ауқымды гуманитарлық түсінігіне бетбұрыс жасалып жатыр, мұндай өзгеріс білімнің *бұрынғы тек үйретуге бағытталған парадигмасынан жеке тұлғаға бағытталған жаңа парадигмасына ауысу шарты* болып табылады. Бұл – бұрынғы адамға білімнің белгілі бір көлемін беруге бағытталған білім типінен адамды шығармашылық әрекет пен пікір алмасу субъектісі, яғни жеке тұлға ретінде дамытуға бағытталған білім түріне ауысу деген сөз.

Үздіксіз білім беру үздіксіз оқыту мен тәрбиелеу емес. Білім жетілдірудің де бұрынғыдай жалпылығы болмай, ол жеке тұлғаның, яғни өз сұрақтарымен және проблемаларымен оқуын жетілдіруге талпынған тыңдаушының білім алуына қызмет ететін процеске айналады. *Білім беру жеке адамға бағытталған сипат алады.* Үздіксіз білім оқу процесінің субъектісі ауысып, мұғалім рөлінің де өзгеруіне себепші болып отыр. Ендігі мұғалімнің жұмысы – студенттермен бірігіп әрекет ету тәсілімен оқыту процесін ұйымдастыру, кеңес беру, білім алу ісін тікелей басқаруға көмектесу.

Қазіргі білім беру жүйесін ақпараттық технологияларсыз қарастыруға болмайды. Бұл университет қабырғасындағы дәріс беруде презентацияларды, интерактивті такталарды қолданудан бастап, компьютерлік тест өткізу жүйесін пайдалануға, электрондық түрдегі тапсырмалар беріп, сабаққа дайындық барысында әр түрлі ақпараттық жүйелерді кеңінен оқу процесіне енгізуге жалғастыратын заман талабына сай жаңалықтарды қолдану болып саналады. Бірақ әрбір студент, магистрант сабаққа өз компьютерімен келіп жүретіні кең таралғанымен, көбінесе олар мәлімет, ақпарат өңдеуден гөрі әлеуметтік желілерге, Интернетке кіру үшін жиі пайдаланылып жатады.

Нарықтық экономика заманында мамандардың бәсекеге қабілетті болуы үшін компьютерлік техниканы жастар өте жетік меңгеруі тиіс. Бұл бірақ жаңадан шыққан программалардың бәрін білу керек деген емес, дегенмен жаңалықтарды үйренуге, білуге әрбір жас маман даяр болуы керек. Оның үстіне қазіргі программалардың басым бөлігінің интерфейстері жеңіл үгуге болатын «жылы жүзді, достық» деңгейде жасалады.

Осы айтылғандардың барлығы математика, механика саласын қамтитын қазіргі білім беру саласына да қатысты, себебі біз білім жүйесінің белгілі бір аймағын ғана емес, оның технологиялық процестер мен ақпараттық мәдениетпен байланысты жақтарын қарастырамыз.

Атап айтар болсақ, жоғары білім беру ісі мен магистратураның да үздіксіздігі екі тұрғыдан қарастырылуы тиіс:

1) толық кәсіби-сауатты жеке тұлғаны қалыптастыру мақсатына негізделген үздіксіз білім;

2) тек білікті маман ғана даярлап қоймай, адамгершілік қасиеттері жоғары жеке кәсіби шеберлігі мол тұлға дайындауға бағытталған үздіксіз кәсіби білім беру. Бұл екеуінің де өзара байланысы мен бір-біріне тәуелділігі талас тудырмайды.

Университетіміздің «Ақпараттық жүйелер» кафедрасы Ақпараттық және есептеу технологиялары институтының ғалымдарымен бірлесіп отырып, өндіріс пен ғылым саласының талаптарына сәйкес келетін мамандар даярлауды толыққанды түрде жүзеге асыруға кірісті.

Осы саладағы жұмыстарды дамыту үшін аталған институттың бірешпыра ғалымдары Университеттегі оқу үдерісіне араласып, сабақтар беріп, магистранттар мен студенттерді өз ғылым ордаларында практикалық жұмыстарға араластыруда. Осындай дайындықтан өткен жас мамандар жұмыс берушілердің де өскелең таламдарына жауап беріп, нарықты экономиканың сұраныстарын қанағаттандыратыны талас тудырмайды.

Оған дәлел ретінде бізде бакалавриатта білім алып, Ақпараттық және есептеу технологиялары институтында практикадан өтіп, магистратура бітірген бірешпыра мамандардың Астанада, Оңтүстік Қазақстан облысында және Алматыда жұмыс берушілер тарапынан ойдағыдай сұраныстарға ие болып отырғандығын айтуға болады.

Әрине білікті маман даярлау күрделі, жан-жақты және ұзақ процесс. Осы мәселенің өзектілігі – қазіргі кезде әлеуметтік өмірде, соның ішінде өндіріс, мәдениет және білім саласында орын алып отырған күрделі кубылыстарға байланысты болып отыр. Зерттеушілер, мамандарды даярлаудың тиімді жолдарын тауып, олардың ойлау қабілетін осы бастан жоғарыда айтылған жаңа бағытта қалыптастыруға тырысуы керек, екінші жағынан, нақты практиканың алдын ала отырып, жаңа қоғам мамандарының үздіксіз білімі қандай болуы керек екенін болжай алуы тиіс.

Осы айтылғандардан шығаратын қорытынды – біздегі өндіріс салаларында мамандар даярлау сапасы қазіргі заманда талап етіліп отырған білім мақсатына сай болуы керек. Ол үшін *ақпараттық жүйелер саласында үздіксіз білім жүйесінің жаңа түрлері оның өндіріспен байланысын арттыратын іс-шаралар жасалуы тиіс.*

Жаңа заман білімінің мақсаты – біліктілік пен білімді игеру ғана емес, сонымен бірге жеке тұлғаны дамыту, яғни оның төмендегідей негізгі тұғырларын қалыптастыру: жүйелі түрде ойлай білу; белгісіз жағдайлар ортасында өздігінен шешім қабылдай білу; орындалып жатқан жұмысқа жауапкершілікпен қарау; кәсіби тұрғыдан алғанда алға ұмтылуға, жаңа білім алуға даяр болу; өзін шығармашылық тұрғыдан танытуға талпыну.

Жоғарыдағы айтылған мәселелерді талдай келіп, бұрынғы дәстүрдегі және үздіксіз білім жүйелерінің айырмашылығы қазіргі кездегі қалыптасып келе жатқан кәсіби үздіксіз білім беру жүйесі мамандардың қызмет ерекшеліктеріне байланысты үнемі өзгеріп отыратын функционалдық міндеттер атқаруға әкеліп отыр. Осыған орай бізде ақпараттық жүйе саласында үздіксіз білім жүйесінің жаңа мүмкіндіктері жүзеге асырылып, олар практикалық негізде тәжірибеден өтуде. Елімізде, университетімізде үздіксіз білім жүйесін қалыптастыру, оны жасау – жаңа қоғамның іргетасын қалаудың негізгі белгісіне айналуы тиіс.

Булатбаева А.А.

СТУДЕНТТЕРДІҢ ӘЛЕУМЕТТІК ТАБИСТЫЛЫҚ ҚАСИЕТТЕРІН ДАМУҒА ӨДІСТЕМЕСІ

Бүгінгі таңдағы ең өзекті міндеттің бірі – еңбек нарығында сұранысқа ие бола алатын, бәсекелестікке қабілетті кәсіби мамандар дайындау. Жеке тұлғаның әлемдік өркениетке ұмтылып, дүниеге Қазақстан Республикасының іргелі ел ретінде танылуына үлес қосатын білімді, білікті, саналы табисты іс-әрекет ете алатын азаматтар тәрбиелеу. Өздігінше еркін ойлау қабілеті бар, тәрбие – білім беру үрдісін модельдей алатын, білім берудің жаңа технологиялары мен жаңа идеяларын өздігінше іске асыра алатын жеке тұлғаның кәсіби күзінеттілігін деңгейін арттыру – өзекті мәселе, себебі, біріншіден, болашақ педагогтардың кәсіби күзінеттілігін тәрбиелеу – білім беру процесінде шығармашыл студенттерді қалыптастыруға және үйренуіне, екіншіден, өздерінің кәсіби қызметінде жақсы нәтижелерге қол жеткізуге және үшіншіден, кәсіби мүмкіндіктердің іске асуына ықпал жасайды. Бұл міндет білім алушы жастардың шығармашылықтарын арттырып, өздігінен білім алуға және алған білімін іске асыра білуге үйретуді міндеттейді.

**МАЗМУНЫ
СОДЕРЖАНИЕ**

Әділғазы С. Арнайы құқық пәндерінен жанаша оқытудың әдіс тәсілдері	3
Баймуратова И.А., Исабаева Б.Қ. Шетел тілін оқыту мақсатында ағылшын тілі мен қазақ тілінің морфологиялық жүйесіне салыстыра талдау	6
Бактыбаева Л.К. Опыт использования инновационных методов обучения для активизации самостоятельной работы студентов	9
Урисбаева А.А., Аханова Д.Т., Турсьникулова Д.А. Заң ғылымдарын оқытуда инновациялық әдістемелерді қолданудың кейбір мәселелері	12
Шыңғысова Н. Кәсіби стандарт және коммуникациялық білім берудің өзекті мәселелері	14
Алимжанов Е.С., Мансурова М.Е. Влияние массовых открытых онлайн курсов на роль электронного образования	16
Балғышева Б.Д., Қуанышева Г.С. «Фосфор тыңайтқыштары мен фосфор тұздарының химиялық технологиясы» атты арнаулы курсты инновациялық оқыту	19
Барлыбаева С.Х. Специфика подготовки конвергентных журналистов	21
Бегалиева А.К., Ахметжанов Д.Г. Қазақстан тарихы пәнін оқытуда ақпараттық-коммуникациялық технологияны қолданудың тиімділігі	24
Бекболатұлы Ж. Методика подготовки публикации к печати	26
Бекмухаметова А.Б. Использование инновационных методов обучения по дисциплине «Экономика Казахстана в условиях глобализации»	28
Бексентов Ғ.Т., Оспанов Е. Б. Алғашқы тұрмыстық қауым археологиясын оқытудағы музей экспозициясын қолдану (Қазақстан палеолит музейі негізінде)	33
Белисарова Ф.Б., Жаксыбекова К.А., Кабатаева Р.С. О методике проведения семинарских занятий по дисциплине «Организация и планирование научных исследований» для магистрантов научно-педагогических специальностей на физико-техническом факультете КазНУ им. аль-Фараби	35
Боранкулова С.К. Шетелдіктерге жапон тілін оқытудағы интерактивтік әдістемесі (электрондық хат тілін қолдану)	39
Бөрібаев Б. Үздіксіз білім беру жүйесін қалыптастыру – жаңа қоғам негізін жасау	40
Булатбаева А.А. Студенттердің әлеуметтік табыстылық қасиеттерін дамыту әдістемесі	43
Веселова Л.К. Обеспечение дисциплин инновационных образовательных программ новыми учебными пособиями	45
Вишнякова Н.П., Незбудей В.И., Смянец С.В. Инновационные методы обучения в учебном процессе по дисциплине «Физическая культура»	49
Смағұлова Г.Н., Куркебаев К.К. СОЖ тапсырмаларын практикалық бағдарда оқытудың тиімділігі	53
Дәдебаев Ж., Мұсалы Л. Практикалық (семинар) сабағын өткізудің әдістері мен жолдары	56
Доскалиева Р.Б., Жұбаназарова Н.С., Аяғанова А., Токсанбаева Н.Қ., Жумағұлова Г.Ш., Қоляева М.В. Инновациялық оқыту технологиялары негізінде психологиялық зерттеу әдістерін жүйелеудің ерекшеліктері	61
Джанатаева А.Б. Экономика пәнін оқытуда инновациялық технологияларды қолданудың тиімді жолдары	65
Ережепова Ж.Ж., Габдуллина Г.Л. Применение интерактивных учебных материалов для дистанционного обучения	67
Ерғали Д.Е. «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары» пәні бойынша сабақ жүргізуде оқытудың инновациялық әдістерін қолдану	70
Есембеков Т.У., Айнабекова Г., Алимбаева А. Проблемы эффективного проектирования и организации самостоятельной работы студентов	74
Жанабеков Ж.Ж., Нарбаева С.М. «Координаттық жүйелер» тақырыбы бойынша сабақ өткізудің кейбір ерекшеліктері	76

